

**Az Emberi Erőforrások Minisztériuma Egészségügyért Felelős Államtitkárságának
közleménye
az egészségügyi szakellátási felelősséget érintő jogszabályi változásokról**

Az Országgyűlés 2013. április 8-án elfogadta az egészségügyet érintő egyes törvényeknek az egészségügyi szakellátási felelősséggel kapcsolatos, valamint egyes közszférában foglalkoztatott egészségügyi dolgozók foglalkoztatási helyzetével összefüggő módosításáról szóló 2013. évi XL. törvényt (a továbbiakban: Törvény), és ezzel együtt kihirdetésre került a kapcsolódó végrehajtási szabályokat tartalmazó egyes egészségbiztosítási és egészségügyi tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 125/2013. (IV. 26.) Korm. rendelet a Magyar Közlöny 2013/70. számában.

A Törvény – 2013. április 29-ei hatálybalépéssel – rendelkezik az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 244/D. §-ának hatályon kívül helyezéséről, amely előírta az érintett helyi önkormányzatok számára a járóbeteg-szakellátás 2013. április 30-át követően történő továbbfolytatásáról vagy az állam számára történő átadásáról szóló nyilatkozat megtételének kötelezettségét, valamint a nyilatkozatnak megfelelően a szakellátási feladat és a hozzá kapcsolódó önkormányzati vagyon állam általi 2013. május 1-jei átvételét. Továbbá rögzíti a Törvény azt is, hogy az Eütv. 244/D. § (5) bekezdés alapján 2013. február 15-ét megelőzően meghozott önkormányzati döntések – a 244/D. § hatályon kívül helyezésére tekintettel – nem kerülnek alkalmazásra és a döntési kötelezettség teljesítésének elmulasztása jogkövetkezményekkel nem jár.

Az önkormányzati tulajdonban illetve fenntartásban lévő járóbeteg-szakellátó intézmények és a hozzá kapcsolódó önkormányzati tulajdonban álló vagyon állam általi átvételére tehát 2013. május 1-jén nem kerül sor.

I. Az egészségügyi szakellátási felelősség rendszere

A fentebb írtakkal egyidejűleg a Törvény újraszabályozta az egészségügyi szakellátásért való felelősség rendszerét, melyben pontosan meghatározásra került az állam, a helyi önkormányzatok, valamint a nem állami és nem önkormányzati fenntartók szerepe.

Az állam felelőssége körében az egészségügyi szakellátások tekintetében az állam kötelezettségét képezi

- a) a fekvőbeteg-szakellátás és a járóbeteg-szakellátás feltételrendszerének meghatározása (az állam szabályozási feladata),
- b) az egészségügyi szakellátási felelőssége alapján a fekvőbeteg-szakellátásról és a járóbeteg-szakellátásról való gondoskodás (az állam mögöttes felelőssége a szakellátásokért),
- c) az egészségügyi szakellátási kötelezettsége részeként az egészségügyi szakellátási intézményműködtetési kötelezettség alapján és a nem állami, illetve nem önkormányzati tulajdonban lévő egészségügyi szolgáltatóknak az egészségügyi szakellátási feladata alapján el nem látott fekvőbeteg- és járóbeteg-szakellátási feladatok ellátásának biztosítása (az állam tényleges szakellátási kötelezettsége).

A helyi önkormányzat az egészségügyi szakellátási intézményműködtetési kötelezettségének részeként gondoskodik

a) a tulajdonában, illetve fenntartásában lévő, közfinanszírozott egészségügyi szakellátást nyújtó egészségügyi szolgáltató működtetéséről (függetlenül attól, hogy az költségvetési szervként vagy gazdasági társaságként működik),

b) a 2013. április 28-án tulajdonában, illetve fenntartásában lévő egészségügyi szolgáltató számára megállapított közfinanszírozott szakellátási feladatok ellátásáról,

c) a tulajdonában lévő, közfinanszírozott egészségügyi szakellátási feladat ellátására szolgáló vagyonhoz kapcsolódó – a helyi önkormányzat rendelkezési joga alá tartozó szakellátási kapacitással ellátandó – közfinanszírozott egészségügyi szakellátási feladatok ellátásáról.

A b) pont alapján az önkormányzat mindaddig köteles a szakellátási feladat ellátásáról gondoskodni, amíg a szakellátási feladat átcsoportosításáról az Országos Tisztifőorvosi Hivatal (a továbbiakban: OTH) nem rendelkezik, függetlenül attól, hogy az egészségügyi szolgáltató 2013. április 28-át követően az önkormányzat tulajdonában, illetve fenntartásában van-e még. A c) pont alapján köteles az önkormányzat a feladat ellátásáról gondoskodni, ha nem tart fenn külön egészségügyi szolgáltatót (például az önkormányzat maga minősül egészségügyi szolgáltatónak, vagy ha az önkormányzat már 2013. április 28-át megelőzően kiszervezte a feladat ellátását egy tőle független szolgáltatónak és már nincs a tulajdonában, illetve fenntartásában egészségügyi szolgáltató).

A nem állami és nem helyi önkormányzati tulajdonban, illetve fenntartásban lévő egészségügyi szolgáltató tulajdonosának, illetve fenntartójának felelőssége pedig az egészségügyi szolgáltató számára megállapított közfinanszírozott szakellátási feladat ellátásáról való gondoskodásra terjed ki.

Az ellátandó szakellátási feladat mennyiségét és szakmai összetételét továbbra is az állam, az önkormányzat vagy a nem állami és nem önkormányzati szerv tulajdonában, illetve fenntartásában lévő egészségügyi szolgáltató számára megállapított és az OTH által vezetett közhiteles kapacitás-nyilvántartásból megismerhető, illetve a nyilvántartásban nem szereplő kapacitások esetében a 2013. április 28-án lekötött szakellátási kapacitás és ellátási terület határozza meg.

II. Az egészségügyi szakellátási intézményműködtetési kötelezettség nem teljesítése esetén alkalmazandó szabályok

Ha a helyi önkormányzat az egészségügyi szakellátási intézményműködtetési kötelezettségét nem teljesíti, egy két szakaszból álló folyamat eredményeként válhat a szakellátási feladat az állami szakellátási kötelezettség részévé.

I. Átmeneti időszak

Az egészségügyi szakellátási intézményműködtetési kötelezettség nem teljesítésének bejelentésétől számított első három hónapban az önkormányzat helyett az állam ideiglenesen gondoskodik a szakellátás biztosításáról (a továbbiakban: átmeneti időszak).

A) Az egészségügyi szakellátási intézményműködtetési kötelezettség nem teljesítésének bejelentése

Az egészségügyi szakellátási intézményműködtetési kötelezettség nem teljesítését a kötelezett helyi önkormányzat a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény szerinti döntésén alapuló nyilatkozattal jelentheti be az OTH-nál, azzal, hogy a bejelentésben az egészségügyi szakellátási intézményműködtetési kötelezettség, illetve a

szakellátási feladat nem teljesítésének okát meg kell nevezni. Jogszabály nem rendelkezik a lehetséges okokról, így bármilyen ok megjelölhető.

Fontos azonban tudni, hogy az ideiglenes állami gondoskodás – az egészségügyi ellátórendszer fejlesztéséről szóló 2006. évi CXXXII. törvény 1/A. § (12) bekezdése alapján – valamennyi olyan közfinanszírozott szakellátási feladatra kiterjed, amire az érintett helyi önkormányzat egészségügyi szakellátási intézményműködtetési kötelezettsége kiterjedt, függetlenül attól, hogy a kötelezettség nem teljesítésének oka az önkormányzat intézményműködtetési kötelezettségébe tartozó szakellátásoknak csak egy részét érinti.

Felhívjuk a figyelmet továbbá arra is, hogy az egészségügyi szolgáltatás végzéséhez jogszabályban előírt személyi, illetve tárgyi minimumfeltételek hiánya miatt az egészségügyi szolgáltató – az intézményműködtetési kötelezettsége nem teljesítésének bejelentése helyett – élhet más lehetőséggel is: egyrészt kezdeményezheti a működési engedély hozzáigazítását a meglévő feltételekhez, amennyiben az eléri az adott szakma végzéséhez szükséges szintet, vagy bejelentheti a személyi, illetve tárgyi feltétel hiányával érintett szakma tekintetében a szolgáltatás szüneteltetését [ld. az egészségügyi szolgáltatás gyakorlásának általános feltételeiről, valamint a működési engedélyezési eljárásról szóló 96/2003. (VII. 15.) Korm. rendelet 18. §]. Fontos tudni, hogy ezen utóbbi eljárások és az intézményműködtetési kötelezettség nem teljesítése bejelentésének következményei között az a különbség, hogy a 96/2003. (VII. 15.) Korm. rendeleten alapuló eljárások során nem szűnik meg a helyi önkormányzat fentebb ismertetett intézményműködtetési kötelezettsége, annak ellátásáról más módon kell gondoskodnia, ezzel szemben az intézményműködtetési kötelezettség nem teljesítésének bejelentése végső soron ezt eredményezheti.

Az intézményműködtetési kötelezettség nem teljesítéséről szóló bejelentésében meg kell jelölni a kötelezettség, illetve a szakellátási feladat nem teljesítésének kezdő időpontját azzal, hogy azt a bejelentés lehetőség szerint legalább 15 nappal meg kell, hogy előzze.

B) Az állam nevében eljáró szervek intézkedései a szakellátás átmeneti időszak alatt történő biztosítása érdekében

Az OTH a folyamatos ellátás biztosítása érdekében – ha a bejelentés legalább 15 nappal megelőzi a nem teljesítésnek a bejelentésben megjelölt kezdő időpontját, a bejelentést követően 8 napon belül, egyébként pedig haladéktalanul – határozattal

a) felhívja az önkormányzatot, hogy gondoskodjon a tulajdonában, illetve fenntartásában lévő egészségügyi szolgáltatónál a jogszabályban előírt működési feltételeknek legkésőbb a 4. hónap első napjától történő biztosításáról, ha a bejelentés az egészségügyi szolgáltatás végzésének feltételeként az egészségügyért felelős miniszter rendeletében előírt tárgyi, illetve személyi feltételek hiányán alapul, vagy

b) kijelöli azt az egészségügyi szolgáltatót, amely ideiglenesen részben vagy egészben ellátja a tárgybeli szakellátási feladatokat, vagy

c) elrendeli, hogy a feladatot részben vagy egészben az átmeneti időszak alatt is az önkormányzat tulajdonában, illetve fenntartásában lévő egészségügyi szolgáltató lássa el, ha az egészségügyi szakellátási intézményműködtetési kötelezettség részét képező szakellátási feladatot ez az egészségügyi szolgáltató végezte bejelentés előtt is.

Az a)-c) pontban meghatározott egyes intézkedések egyidejűleg együtt is alkalmazhatóak, így például megoldható az átmeneti feladatellátás úgy is, hogy a hiányos szakmában kijelöl az OTH egy másik szolgáltatót a feladatvégzésre, a hiánytalan szakmákban pedig az érintett szolgáltatót kötelezi a feladat ellátására és egyidejűleg felhívja az önkormányzatot a hiányzó

feltételek biztosítására. Amennyiben az a)-c) pontban foglalt intézkedések miatt szükséges, az OTH hivatalból rendelkezik a kapacitásátcsoportosításról, valamint hivatalból módosítja az érintett egészségügyi szolgáltatók ellátási területét és működési engedélyét.

A *b)* pont szerinti esetben több egészségügyi szolgáltató is kijelölhető egyszerre, azaz az egyes szakrendelések feladatainak ellátására más-más szolgáltató kötelezhető. Az Országos Egészségbiztosítási Pénztár (a továbbiakban: OEP) a kijelölés időtartamára határozott idejű finanszírozási szerződést köt a kijelölt szolgáltatókkal, illetve módosítja a kijelölt szolgáltatók hatályos finanszírozási szerződését az átmeneti időszak alatt általuk ellátandó feladatra tekintettel. A kijelölt szolgáltató által az átmeneti időszak alatt végzett feladat ellátása után járó finanszírozás a megkötött szerződés alapján az egészségügyi szakellátások finanszírozására vonatkozó jogszabályok szerint történik, azzal, hogy a kijelölt szolgáltató – a kijelölés alapján – csak azután a teljesítmény után jogosult finanszírozásra, amelyet a kijelölő határozatban megjelölt időszak alatt ténylegesen nyújtott. A teljesítmények a kijelölő határozatban megállapított határidő szerint időarányosan kerülnek az OEP által elszámolásra. Ennek megfelelően az átmeneti időszakot megelőző hónapokban teljesített szolgáltatások utáni díjazásra a feladatot ideiglenesen ellátni nem tudó szolgáltató lesz jogosult. Amennyiben az egészségügyi szakellátási intézményműködtetésre kötelezett önkormányzat az egészségügyi szakellátási intézményműködtetési kötelezettség újbóli teljesítésének tényéről tájékoztatja az OTH-t, és az OTH a kijelölésnek az önkormányzat által megküldött tájékoztatásban megjelölt időponttal történő visszavonásáról dönt, úgy a kijelölt szolgáltató finanszírozására is a fenti szabályok irányadóak.

A *c)* pont szerinti esetben ideiglenesen

a) az egészségügyi szolgáltató feletti – az Eütv. 155. § (5) bekezdésében meghatározott – szakmai fenntartói jogköröket a Gyógyszerészeti és Egészségügyi Minőség- és Szervezetfejlesztési Intézet (a továbbiakban: GYEMSZI),

b) az egészségügyi szolgáltató feletti fenntartói jogkörök közül az *a)* pont alá nem tartozókat az egészségügyi szolgáltató fenntartója a GYEMSZI egyetértésével gyakorolja.

Abban az esetben, ha az egészségügyi intézményműködtetési kötelezettség nem teljesítése bejelentésre kerül, az OTH az a)-c) pont szerinti intézkedések mellett határozattal elrendelheti az egészségügyi szakellátási intézményműködtetési kötelezettségét nem teljesítő önkormányzat tulajdonában lévő, az intézményműködtetési kötelezettség részét képező szakellátási feladathoz használt vagyonelemeknek a kijelölt szolgáltató, illetve a feladat további ellátására kötelezett önkormányzati szolgáltató számára történő ingyenes használatba adását.

Az a)-c) pont alapján hozott határozattal és az ingyenes vagyonhasználatot elrendelő határozattal szemben fellebbezésnek nincs helye és a bírósági felülvizsgálati eljárásban a határozat végrehajtása nem függeszthető fel.

Amennyiben nem jelölhető ki olyan szolgáltató, amely – az önkormányzati vagyon ingyenes használata lehetőségének figyelembevételével – rendelkezik a szakellátási feladat ideiglenes ellátásához szükséges személyi és tárgyi feltételekkel és a korábban ellátást nyújtó önkormányzati egészségügyi szolgáltató sem kötelezhető a további feladatellátásra, a folyamatos ellátás biztosítása érdekében az egészségügyi válsághelyzetre vonatkozó – az Eütv-ben megállapított – szabályok szerint kell eljárni, ha annak a jogszabályban meghatározott egyéb feltételei fennállnak.

C) Az intézményműködtetési kötelezettség teljesítésének folytatása

Az egészségügyi szakellátási intézményműködtetésre kötelezett önkormányzat az egészségügyi szakellátási intézményműködtetési kötelezettség újbóli teljesítésének tényéről és kezdő időpontjáról legalább 15 nappal korábban tájékoztatni köteles az OTH-t, azzal, hogy a tájékoztatásban meg kell jelölni a teljesítés ismételt megkezdésének időpontját. Az OTH a tájékoztatás kézhezvételétől számított 5 napon belül ellenőrzi, hogy az egészségügyi szakellátási intézményműködtetési kötelezettség, illetve a szakellátási feladat teljesítés ismételt megkezdésének feltételei biztosítottak-e.

Ha az önkormányzat az intézményműködtetési kötelezettség nem teljesítéséről szóló bejelentésében okként a személyi, illetve tárgyi feltételek hiányát jelölte meg, az egészségügyi szakellátási intézményműködtetési kötelezettség csak abban az esetben folytatható a három hónapos átmeneti időszakot követően, ha a kötelezettség nem teljesítésének okaként megjelölt személyi, illetve tárgyi feltételek az érintett egészségügyi szolgáltatónál rendelkezésre állnak.

Amennyiben az OTH az ellenőrzés során megállapítja, hogy az intézményműködtetési kötelezettség teljesítése folytatásának feltételei adottak, az ellenőrzés befejezésétől számított 5 napon belül rendelkezik a kijelölésnek, illetve az ingyenes vagyonhasználatnak az önkormányzat által megküldött tájékoztatásban megjelölt időponttal történő visszavonásáról.

2. A szakellátás állam általi végleges átvétele

A) A szakellátási feladat átvétele

Ha a szakellátási feladatnak az állam által történő ideiglenes átvételét követő 3. hónap utolsó napját követően az önkormányzat az egészségügyi szakellátási intézményműködtetési kötelezettségét továbbra sem tudja teljesíteni, vagy az önkormányzat tulajdonában, illetve fenntartásában lévő egészségügyi szolgáltatónál a jogszabályban előírt működési feltételek továbbra sem teljesülnek, a feladatról a 4. hónap első napjától véglegesen az állam gondoskodik. Ezzel egyidejűleg a szakellátási feladat az állam egészségügyi szakellátási kötelezettségének részévé válik, és a helyi önkormányzat egészségügyi szakellátási intézményműködtetési kötelezettsége megszűnik.

A végleges feladatátvételre is irányadó – az átmeneti időszak vonatkozásában már fentebb ismertetett – az a szabály, hogy az állam szakellátási kötelezettségének részévé válik valamennyi olyan közfinanszírozott szakellátási feladat, amire az érintett helyi önkormányzat egészségügyi szakellátási intézményműködtetési kötelezettsége kiterjedt.

Abban az esetben tehát, ha az önkormányzat az egészségügyi szakellátási intézményműködtetési kötelezettségét a szakellátási feladat állam általi ideiglenes ellátásának kezdő időpontjától számított 3. hónap utolsó napján sem látja el, az érintett szakellátási feladat folyamatos ellátása érdekében a 4. hónap első napjával az OTH – a GYEMSZI javaslatának figyelembevételével – dönt az önkormányzat intézményműködtetési kötelezettségébe tartozó szakellátási feladatoknak és az ahhoz kapcsolódó szakellátási kapacitásoknak másik egészségügyi szolgáltató részére történő átcsoportosításáról és az ahhoz tartozó ellátási terület módosításáról, valamint az érintett egészségügyi szolgáltató működési engedélyének módosításáról.

Amennyiben azonban a szakellátási feladatot a 4. hónap első napjától is az állam által átvett – korábban önkormányzati – egészségügyi intézmény látja el, az önkormányzat rendelkezési jogába tartozó szakellátási kapacitások feletti rendelkezési jog az államhoz kerül, az érintett egészségügyi szolgáltató működési engedélyét pedig a fenntartó személyében bekövetkező változásra tekintettel kell módosítani. Ezt követően az állam nevében fenntartói jogkört gyakorló GYEMSZI kompetenciájába fog tartozni, hogy kezdeményezi-e a szolgáltató kapacitásainak átcsoportosítását, illetve az ellátási terület módosítását.

A fentiekén túl az OTH rendelkezik az átmeneti időszakra hozott jogerős intézkedéseknek a szakellátási feladat állam általi ideiglenes ellátásának kezdő időpontjától számított 4. hónap első napjával történő visszavonásáról.

B) A szakellátási feladat ellátására szolgáló önkormányzati vagyontárgy átvétele

Abban az időpontban, amikor az önkormányzati intézményműködtetési kötelezettség részét képező szakellátási feladat véglegesen az állami egészségügyi szakellátási kötelezettség részévé válik (a továbbiakban: átvétel időpontja), a törvény erejénél fogva – ingyenesen – az államra száll

a) a helyi önkormányzat tulajdonában, illetve fenntartásában lévő, az állami szakellátási kötelezettség részévé váló feladatot (a továbbiakban: átvett feladat) ellátó egészségügyi intézmény, és

b) a helyi önkormányzatnak az a) pont szerinti intézményhez kapcsolódó valamennyi ingó és ingatlan vagyonton fennálló tulajdonjoga és – a szellemi tulajdonjogok kivételével – a helyi önkormányzatot megillető olyan vagyoni értékű jog, amely az átvett feladat ellátásához szükséges, illetve közvetlenül azt szolgálja, és nevesítetten a feladathoz, valamint az a) pont szerinti intézményhez kapcsolódik.

Az átvétel időpontjában a törvény erejénél fogva az államra száll az átvett feladat ellátását végző vagy az átvett feladat ellátásában megállapodás alapján közreműködő, a helyi önkormányzat vagy az átvett intézmény által alapított közalapítvány, alapítvány alapítói joga. A helyi önkormányzat vagy az átvett feladatot ellátó egészségügyi intézmény által más alapítóval közösen alapított, az átvett feladat ellátását végző vagy az átvett feladat ellátásában közreműködő alapítvány vagy közalapítvány esetén kizárólag a helyi önkormányzatot vagy az átvett intézményt megillető alapítói jog száll az államra.

Az állami tulajdonba került vagyontárgy tekintetében az átvétel időpontjától a GYEMSZI gyakorolja az államot megillető tulajdonosi jogok és kötelezettségek összességét. A GYEMSZI a tulajdonosi joggyakorlás során az államháztartásról szóló törvény, a nemzeti vagyontárgyról szóló törvény, az állami vagyontárgyról szóló törvény és annak végrehajtási rendeletei, valamint a Nemzeti Földalapról szóló törvény és annak végrehajtási rendelete szerint jár el azzal, hogy az ingatlan-nyilvántartási bejegyzést követően – a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény 3. § (3)-(3a) bekezdésében meghatározott kivétellel – önállóan jogosult a tulajdonosi joggyakorlásába tartozó vagyontárgy elidegenítésére, vagyontárgykezelésére, illetve egyéb módon történő hasznosítására.

Az egészségügyi intézményt az állam az egészségügyi intézmény kötelezettségvállalásai alapján keletkezett fizetési kötelezettségekkel (azaz a szállítói tartozásokkal) együtt veszi át.

Az átvett feladathoz kapcsolódó, a helyi önkormányzat által vállalt fizetési kötelezettségből eredő szállítói tartozások fedezetére a helyi önkormányzat az átvétel időpontjának évére vonatkozó költségvetési rendeletében elkülönített időarányos forrást az átvétel időpontját követő 30. napig köteles átutalni a GYEMSZI számlájára.

Az állam átvállalja az átvett intézményt az átvétel időpontját megelőző napon tulajdonló vagy fenntartó önkormányzatnak az átvállalás időpontjában fennálló azon adósságát és annak járulékait, amely a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény 3. § (1) bekezdés *a)* és *b)* pontjában foglaltaknak megfelelő – kölcsönjogviszonyon vagy hitelviszonyt megtestesítő értékpapíron (kötvényen) alapuló – tartozásokat foglalja magában, és kifejezetten és nevesítetten az átvett vagyonhoz kapcsolódóan keletkezett.

Az átvállalható adósság tőkeösszege azonban nem haladhatja meg az átvétel időpontjában fennálló, az előző bekezdés szerinti adósság tőkeösszegének, valamint azon átvett vagyonnak az értékét, amelyhez kifejezetten és nevesítetten kapcsolódóan keletkezett, és nem terjedhet ki folyószámlahitelre.

Az átvállalt adósság részét képező, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok esetében az állam az értékpapír lejárat előtti visszaváltásából eredő, a lejárt kölcsön- vagy hitelviszony esetén az abból származó fizetési kötelezettséget vállalja át és teljesíti. E fizetési kötelezettségét az állam – a hitelező beleegyezésével – a kötvénytulajdonostól történő, az adott értékpapírban foglalt pénzügyi kötelezettségek tekintetében azonos feltételekkel rendelkező hitel felvételével vagy állampapírok átadásával is kiválthatja.

Az állam – a Kormány erre irányuló egyedi döntése alapján – az egyedi állami kezességre vonatkozó szabályok szerint átvállalja az átvett intézményt az átvétel időpontját megelőző napon tulajdonló vagy fenntartó önkormányzat azon kezességvállalásait, amelyek az átvett vagyonhoz kapcsolódnak.

A helyi önkormányzat helyébe – az átvett feladathoz kapcsolódó európai uniós társfinanszírozású projektek kivételével – az átvett intézménnyel, illetve vagyonnal, és az átvett feladattal kapcsolatos jogviszonyok tekintetében – az átvétel időpontjában – általános és egyetemes jogutódként az állam lép.

A helyi önkormányzatok által önállóan alapított, valamint a helyi önkormányzatok által más alapítóval közösen alapított alapítványban, illetve közalapítványban a helyi önkormányzatot megillető alapítói jogok és kötelezettségek gyakorlására az átvétel időpontjától a GYEMSZI jogosult.

Az államot mint jogutódot a helyi önkormányzatnak az átvett feladattal összefüggő jogai és kötelezettségei tekintetében bírósági, hatósági eljárásban, valamint harmadik személlyel szemben a GYEMSZI képviseli. A jogutódlásról a bíróság, hatóság a jogutódlás megállapítása iránti kérelem benyújtását követően haladéktalanul, de legkésőbb 15 napon belül dönt.

Az átvett feladatot ellátó egészségügyi intézménnyel mint adóssal, kötelezettel szemben elrendelt bírósági és közigazgatási végrehajtást a végrehajtást foganatosító bíróság, közigazgatási végrehajtás esetében a végrehajtást megindító hatóság, a fellebbezés elbírálására jogosult hatóság, illetve a felügyeleti szerv a GYEMSZI kérelmére – ha a jogutódlásról korábban még nem döntöttek, a jogutódlás megállapításával együtt – egy alkalommal három hónapra felfüggeszti.

Az átvett feladathoz kapcsolódó európai uniós társfinanszírozású projektek tekintetében a kedvezményezett helyi önkormányzat jogutódja a fejlesztéssel érintett egészségügyi intézmény. A támogatási szerződésnek a jogutódlás, valamint a fenntartóváltozás miatt szükséges módosítását az átvett feladatot ellátó egészségügyi intézmény az átvétel időpontjától számított 30 napon belül kezdeményezi a támogatónál, illetve a közreműködő szervezetnél.

A tulajdonjog és a fenntartói jog átszállása nem érinti

a) az átvett intézmény, illetve a tulajdonosa vagy fenntartója által kötött közreműködői szerződés, egészségügyi ellátási szerződés és megállapodás, valamint az ezekhez kapcsolódó vagyonekezelési szerződés érvényességét,

b) az átvett intézmény finanszírozási szerződésének érvényességét,

azzal, hogy az a) pont szerinti szerződést, illetve megállapodást a GYEMSZI – legalább 60 napos felmondási idővel – az átvétel időpontját követő hat hónapon belül felmondhatja az azokban meghatározott feltételektől és az Eftv. 2/E. § (1) bekezdésében meghatározott szabályoktól eltérően.

Az az egészségügyi szolgáltató, amely a törvény alapján nem kerül az állam által átvételre, viszont az átvett feladat ellátásához az állam tulajdonába került vagyont használ, a szakellátási feladat ellátásához kapcsolódó határozatok, egészségügyi ellátási szerződések, megállapodások és vagyonekezelési szerződések alapján a szakellátási feladatot a megállapított szakellátási kapacitás erejéig a határozatban, szerződésben, illetve a megállapodásban foglaltaknak megfelelően az átvétel időpontját követően is köteles ellátni. Azonban ezeket a szerződéseket és megállapodásokat a GYEMSZI az előző bekezdésben ismertetett módon szintén felmondhatja.

A tulajdonjog és fenntartói jog átszállása nem érinti az átvett intézmény által alkalmazottak közalkalmazotti jogviszonyát, munkaviszonyát, illetve az egészségügyi tevékenység végzésében egyéb jogviszony keretében közreműködő egészségügyi dolgozó munkavégzésre irányuló jogviszonyát.

Az átvett feladatra vonatkozóan a helyi önkormányzatnál foglalkoztatott köztisztviselő és munkavállaló az álláshelyével együtt a GYEMSZI állományába kerül át, ha azt a foglalkoztató helyi önkormányzat a GYEMSZI részére felajánlja és a GYEMSZI vezetője az érintett személy foglalkoztatásához hozzájárul, feltéve hogy a foglalkoztatottnak a kijelölt szervnél történő foglalkoztatását jogszabály nem zárja ki.

Az átvett intézmény főigazgatójának és gazdasági vezetőjének az átvétel időpontjában fennálló foglalkoztatásra irányuló jogviszonya, és az intézmény vezetésére vagy a gazdasági igazgatói feladatok ellátására kapott vezetői megbízása a főigazgatói, gazdasági vezetői munkakör, illetve a vezetői megbízás pályázat alapján történő újbóli betöltéséig fennmarad. A jogviszony megszűnése – a 337/2008. (XII. 30.) Korm. rendeletben meghatározott kivétellel – nem érinti a jogszabályban vagy a foglalkoztatásra vonatkozó szerződésben meghatározott, a megszűnéshez kapcsolódó juttatáshoz való jogot. A főigazgatói és a gazdasági vezetői feladatok ellátására határozott időre létesített jogviszony, illetve kapott vezetői megbízás azonban a határozott idő lejártával szűnik meg abban az esetben, ha a határozott idő lejártáig a főigazgatói vagy gazdasági igazgatói munkakör, illetve vezetői megbízás a pályázat alapján

nem kerül újból betöltésre. A pályázatot a GYEMSZI írhatja ki az átvétel időpontját követő 90 napon belül.

Az átvett intézmény vezetésére vagy a gazdasági igazgatói feladatok ellátására irányuló jogviszony vagy vezetői megbízás megszűnésével egyidejűleg a korábbi vezető beosztású közalkalmazottat a kinevezése szerinti munkakörében kell tovább foglalkoztatni, vagy a pályázat megnyerése esetén a közalkalmazott számára új vezetői megbízást kell adni, vagy – ha jogszabály azt előírja – a munka törvénykönyvéről szóló törvény vezető állású munkavállalóra vonatkozó rendelkezései alkalmazásával vele új munkaviszonyt kell létesíteni.

Ha az egészségügyi szakellátási intézményműködtetési kötelezettség nem teljesítése miatt a szakellátási feladat az állam egészségügyi szakellátási kötelezettségének részévé válik, a törvény erejénél fogva az államra átszállt intézmény és egyéb vagyon átvételének lebonyolítását a GYEMSZI végzi a 337/2008. (XII. 30.) Korm. rendeletnek – az egyes egészségbiztosítási és egészségügyi tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 125/2013. (IV. 26.) Korm. rendelettel megállapított – 1/C-1/E. §-ában szabályozott eljárás keretében.

C) Speciális helyzetekre vonatkozó eltérő szabályok

ca) más egészségügyi vagy egyéb közfeladatot is ellátó egészségügyi intézmények átvétele

Ha az átvett feladatot ellátó helyi önkormányzati egészségügyi intézmény a feladat átvételének időpontjában az átvett feladaton túl más egészségügyi (alapellátási) vagy egyéb közfeladatot (például szociális ellátást) is ellát, a vagyon és a felmerülő költségek az átvett feladat és az egészségügyi intézmény által ellátott egyéb egészségügyi vagy más közfeladatnak megfelelő megosztása a GYEMSZI és az érintett vagyontárgyat tulajdonló helyi önkormányzat erre irányuló megállapodása szerint történik. A megállapodást a szakellátási feladat állam általi átvételét követő 30 napon belül kell megkötöni, és az abban foglaltakat a 337/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet szerinti átadás-átvétel során figyelembe kell venni.

Ilyen esetben az átvett feladathoz kapcsolódó vagyon – az általános szabálytól eltérően – a megállapodásban meghatározott időpontban száll az államra.

Ha a megállapodás nem jön létre a fentebb ismertetett határidőn belül, a GYEMSZI, illetve a tulajdonos helyi önkormányzat kérelmére a bíróság soron kívüli eljárásban dönt az eredetileg megállapodásban rendezendő kérdésekről. Ha a kereset benyújtását követően, de a bíróság döntését megelőzően a felek a megállapodást megkötik, a bíróság az eljárást megszünteti.

A helyi önkormányzat a feladat átvételének időpontját követően csak a GYEMSZI jóváhagyásával idegenítheti el, terhelheti meg az átvett feladathoz kapcsolódó vagyonelemeket, csökkentheti az átvett feladat ellátásában részt vevő gazdasági társaságok törzs-, illetve alaptőkéjét. A GYEMSZI előzetes engedélye szükséges az átvett feladat és az egészségügyi intézmény által ellátott egyéb közfeladat, illetve az ezekhez kapcsolódó vagyon szétválasztásához szükséges intézkedésekhez is, ha azok az előzőekben felsorolt jogügyleteket eredményezik.

Az átvett feladatot végző önkormányzati egészségügyi intézmény és az átvett feladat ellátására szolgáló helyi önkormányzati vagyon államra történő átszállásáig a folyamatos

ellátás biztosítása érdekében lehetőség van arra, hogy az OTH határozattal biztosítsa az önkormányzati vagyonelemek ingyenes használatát a harmadik hónap utolsó napját követően is a feladatot ellátó szolgáltató számára.

cb) önkormányzati társulás útján történő feladatellátás

Ha az átvett feladat ellátásáról a helyi önkormányzat önkormányzati társulás útján gondoskodott, az átvett feladat tekintetében a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvénynek (a továbbiakban: Mötv.) az önkormányzati társulás megszűnésére vonatkozó szabályait alkalmazni kell.

Az átvett feladatot ellátó intézmény, illetve az átvett feladat ellátására szolgáló önkormányzati vagyon abban az időpontban száll át az államra, amikor azt az érintett helyi önkormányzat az Mötv. 90. § (4) bekezdése alapján a társulástól visszakapta.

Az átvett feladatot végző intézmény és az átvett feladat ellátására szolgáló önkormányzati vagyon államra történő átszállásáig a folyamatos ellátás biztosítása érdekében lehetőség van arra, hogy az OTH határozattal biztosítsa az önkormányzati vagyonelemek ingyenes használatát a harmadik hónap utolsó napját követően is a feladatot ellátó szolgáltató számára.

III. A nem állami és nem önkormányzati tulajdonban, illetve fenntartásban lévő egészségügyi szolgáltatók számára megállapított szakellátási feladat nem teljesítése esetén alkalmazandó szabályok

A nem állami és nem önkormányzati tulajdonban, illetve fenntartásban lévő egészségügyi szolgáltatók számára megállapított szakellátási feladat nem teljesítése esetén az erről szóló bejelentést a tulajdonos, illetve fenntartó nevében nyilatkozattételre jogosult személy teheti meg. A bejelentés vonatkozásában egyebekben a II. rész 1) pontjának A) alpontjában foglaltak szerint kell eljárni.

Az átmeneti időszak alatt a II. rész 1) pontjának B) alpontjában foglaltakat azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy az ezen rész alá tartozó szolgáltató nem kötelezhető arra, hogy az átmeneti időszak alatt továbbra is ellássa a szakellátási feladatot, továbbá a nem állami és nem önkormányzati tulajdonos, illetve fenntartó tulajdonában lévő vagyonelem ingyenes használatba adása nem rendelhető el.

A II. rész 1) pontjának C) alpontjában foglaltak eltérés nélkül irányadóak nem állami és nem önkormányzati tulajdonban, illetve fenntartásban lévő egészségügyi szolgáltatók és fenntartóik vonatkozásában is.

Amennyiben a nem állami és nem önkormányzati tulajdonban, illetve fenntartásban lévő egészségügyi szolgáltató a számára megállapított szakellátási feladatot a 4. hónap első napján sem teljesíti, a szakellátási feladat az állami szakellátási kötelezettség részévé válik, de a korábban azt végző egészségügyi szolgáltató és a szolgáltató tulajdonosának, illetve fenntartójának tulajdonában lévő, az átvett feladathoz használt vagyon nem száll át az államra. Ennek megfelelően jelen esetben a II. rész 2) pontjának A) alpontjában ismertetett szabályokat alkalmazni kell, míg a II. rész 2) pontjának B) és C) alpontjában ismertetett szabályok nem kerülhetnek alkalmazásra.

IV. Egyéb tudnivalók

Jelen közlemény a következő – 2013. április 29-én hatályba lépő – jogszabályhelyek alapján készült:

- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 141. § (4) bekezdése, 152. § (3) és (3a) bekezdése, 244/E. §-a;
- az egészségügyi ellátórendszer fejlesztéséről szóló 2006. évi CXXXII. törvény 1/A-1/J. §-a;
- az egészségügyi ellátórendszer fejlesztéséről szóló 2006. évi CXXXII. törvény végrehajtásáról szóló 337/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet 1/A-1/E. §-a;
- az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálatról, a népegészségügyi szakigazgatási feladatok ellátásáról, valamint a gyógyszerészeti államigazgatási szerv kijelöléséről szóló 323/2010. (XII. 27.) Korm. rendelet 12. § (3) bekezdés h) pontja;
- a Gyógyszerészeti és Egészségügyi Minőség- és Szervezetfejlesztési Intézetéről szóló 59/2011. (IV. 12.) Korm. rendelet 2/B. § (4) bekezdése:

További kérdésekkel az alábbi szervekhez lehet fordulni:

- az egészségügyi szakellátási intézményműködtetési kötelezettség nem teljesítésének, illetve a nem állami és nem önkormányzati szolgáltatók számára megállapított szakellátási feladat nem teljesítésének bejelentésével kapcsolatban az OTH-hoz (e-mail cím: igazgatas@oth.antsz.hu);
- az átmeneti időszak alatt alkalmazott intézkedésekkel kapcsolatban az OTH-hoz (e-mail cím: igazgatas@oth.antsz.hu);
- a kijelölt szolgáltató finanszírozási szerződésével és egyéb finanszírozási kérdésekkel kapcsolatban az OEP-hez (e-mail cím: finanszirozas@oep.hu);
- a szakellátási feladat és a vagyon végleges átvételével kapcsolatban a GYEMSZI-hez (e-mail cím: gyemszi@gyemszi.hu).

Az egészségügyi szakellátás folyamatos és zavartalan biztosítása érdekében kérjük az érintett helyi önkormányzatokat, valamint a nem állami és nem önkormányzati fenntartásban működő szolgáltatók tulajdonosait illetve fenntartóit, hogy az egészségügyi szakellátások biztosításában a fentebb ismertett jogszabályokban előírt módon szíveskedjenek továbbra is közreműködni, és amennyiben arra sor kerül, szíveskedjenek a fentieknek megfelelően közreműködni a szakellátás állam általi átvételében.

Együtműködésüket előre is köszönjük.

Budapest, 2013. április 29.

